

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА ІНСТИТУТІВ У НОВИХ ГЕОСТРАТЕГІЧНИХ РЕАЛІЯХ

XXXVI Міжнародна науково-практична
конференція молодих вчених і студентів

Том 3

22-23 квітня 2024 р.

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ ТА ІНСТИТУТІВ У НОВИХ
ГЕОСТРАТЕГІЧНИХ РЕАЛІЯХ**

**TRANSFORMATION OF ECONOMIC
SYSTEMS AND INSTITUTIONS IN THE NEW
GEOSTRATEGIC REALITIES**

*Матеріали XXXVI Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених і студентів*

*Proceedings of 36th International Scientific and Practical
Conference of Young Scientists and Students*

Том 3

Електронне видання

*22-23 квітня 2024 р.
April 22-23, 2024*

Дніпро
2024

ЗМІСТ

Матеріали круглого столу «Нова архітектура європейської безпеки у сучасних геостратегічних реаліях»

<i>Височин І.</i> Людський капітал в умовах війни.....	6
<i>Воротін В.</i> Стратегічне бачення європейського державотворення та згуртованість публічного управління в Україні.....	9
<i>Ганущак Т.</i> Євроінтеграційний розвиток енергетичної системи України: зміни під час війни, перспективи	17
<i>Геращенко С.</i> Місце та роль України на світовому ринку сільськогосподарської продукції.....	20
<i>Гончар Л., Білов М.</i> Особливості управління активами підприємств в умовах воєнного стану: проблеми, підходи та ризики.....	23
<i>Добрянська Н.</i> Трансформація системи європейської безпеки у змінному геостратегічному контексті	26
<i>Жилінська Л.</i> Напрямки післявоєнної трансформації економіки України на засадах відкритості.....	30
<i>Єршова Ю.</i> Релокація бізнесу: воєнні дії та інші чинники, що її зумовлюють	33
<i>Жужа Л.</i> Україна і НАТО: критична загроза для росії	37
<i>Задоя А., Азаров А.</i> Особливості управління фінансово-економічною безпекою підприємств роздрібною торгівлі.....	40
<i>Задоя Ю., Горобець О.</i> Теоретичні засади моделювання вхідних та вихідних грошових потоків на підприємстві	42
<i>Захарова О.</i> Роль вищої освіти у відродженні економіки та підвищенні безпеки України в повоєнний період.....	44
<i>Зімбровський С.</i> Особливості та ризики управління запасами на промислових підприємствах в прифронтових регіонах в умовах військової агресії	46
<i>Іванова В.</i> Соціальна безпека людини як основа економічної безпеки	50
<i>Калмикова І.</i> Післявоєнна синергія сільського зеленого та гастрономічного туризму в Одеській області.....	53
<i>Краснікова Н.</i> Втрата ролі СОТ у забезпеченні світової економічної безпеки.....	57
<i>Кудлай В.</i> Сучасні тренди розвитку міжнародного ринку праці.....	59
<i>Куряча Н.</i> Основні ініціативи у європейському освітньому просторі	63

Л. Жужа
кандидат політичних наук, доцент
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія,
м. Запоріжжя

УКРАЇНА І НАТО: КРИТИЧНА ЗАГРОЗА ДЛЯ РОСІЇ

Питання членства України в НАТО бере свій початок ще з 1992 року, але розглядалося воно неохоче та постійно відстрочувалося, адже вважалося більше не перевагою, а загрозою для країн союзу, через тісні зв'язки нашої держави з росією. З плином часу українське суспільство стрімкими темпами починає «відділяти» себе від поняття «єдиного пострадянського простору» та виступає за незалежність, автономність України від будь якої іншої країни. Національна ідентичність українців зростає, небажання бути керованими російською верхівкою міцнішає.

2008 рік відзначається поданням заявки на отримання Плану дій щодо членства в НАТО (ПДЧ), що створило ілюзію наближення України до такої бажаної цілі – стати повноправним членом Альянсу. ПДЧ – це програма НАТО з надання консультацій, допомоги та практичної підтримки, що враховує індивідуальні потреби держави, які задекларували прагнення вступу до Альянсу [3].

Але, враховуючи багаторічні, глибокі соціальні, політичні та економічні зв'язки з росією, що склалися історично, питання вступу України в НАТО з боку «сусіда» викликало не те що негативне ставлення, а цілковитий протест та абсолютну неможливість даної перспективи. Прихід до влади проросійських політичних лідерів в 2010 році сприяє політиці відсторонення та блокуванню питання вступу України в НАТО: президент В. Янукович ліквідує міжвиборчу комісію з питань підготовки країни до членства в Альянсі та оголошує позаблоковий статус держави.

Обурення суспільства зростає, відкриті порушення конституційних законів досягає своєї межі, українці в масштабній протестній формі демонструють незадоволеність діями влади, бажання відділитися від проросійського бачення розвитку та майбутнього України. Як наслідок – Революція Гідності, повалення олігархічного, проросійського владного сегменту та повернення до міжнародного вектору розвитку держави. І знову українці вбачають промінь надії на світле, незалежне майбутнє та міжнародні союзи.

З подій Революції Гідності пройшло 10 років, а до членства в НАТО ми так і не наблизились. Тож давайте розглянемо питання – чому

росію надзвичайно лякає майбутня перспектива членства України в Альянсі?

Одним з найбільших переваг нашої країни є територіальне розташування. Україна – це держава яка має безпосередній кордон з росією. Інші країни-сусіди агресора – Литва, Латвія та Естонія стали повноправними членами НАТО в 2004 році, тобто, якщо Україна отримає членство, то росія буде «оточена» НАТО.

Надзвичайно важливу роль має і свідома «русофобія» прибалтійських республік. Народ добре пам'ятає та часто проводить пряму паралель між анексією Криму і Донбасу та подіями 1940х років в країнах Балтії. Тоді радянські війська увійшли на територію Литви, Латвії та Естонії, силоміць приєднавши країни до СРСР [2]. Сучасна світова спільнота визнає дані події, як окупацію, насильницьке приєднання територій, з подальшою їх анексією. Тож Прибалтика розглядає росію, як потенційну загрозу, ворога, який не слідує жодним договорам, жодним домовленостям та Міжнародному праву. Рівень русофобії прибалтійців надзвичайно високих, що не аби як послаблює позиції «руського міра» та підсилює позиції «альтернативних» сил.

Події, що розвиваються на території України починаючи з 2014 року і по сьогодні, а саме анексія та окупація наших територій, відкрита повномасштабна війна, знищення нашої інфраструктури та вбивство українського народу призвели до цілковитої та незворотної «русофобії» українців та максимізації зусиль для остаточної відмови від будь яких майбутніх союзів з країно-окупантом.

Наразі росія вбачає максимально критичну для себе картину майбутнього – значна частина територій оточена країнами членами НАТО, населення яких має вкрай вороже на негативне ставлення до «руського міра», що матиме значний вплив на рішення членів країн Альянсу з міжнародних питань. Для прикладу, свого часу саме країни Балтії стали ініціаторами припинення існування ради росія-НАТО з питань врегулювання суперечливих військово-політичних питань.

До того ж, всім відомий факт, що членство в НАТО передбачає розташування на території країни стратегічних об'єктів Альянсу та посилення військової потужності кожного з членів [1]. В Естонії розташована база ВПС НАТО, в Латвії – база військово-морських сил і кількість даного роду об'єктів буде зростати, особливо враховуючи те, що нині весь цивілізований світ відкрито побачив на що спроможна країна-терорист.

Важливо зауважити, що загальна площа Прибалтійських країн складає 175 000 км², при цьому площа території України перевищує цю позначку більш як втричі – майже 604 000 км². Крім цього, географічне

розташування нашої держави дозволяє мати вихід: до морських та сухопутних каналів, а великі території та віддаленість багатьох з них від російських територій значно послаблює можливості впливу агресора та посилює нашу військову спроможність. Україна має надзвичайну перевагу для нанесення ударів по території російської федерації, а на фоні подій повномасштабного вторгнення, мова вже не йде про нанесення превентивних ударів, говоримо вже про реальну військово-політичну загрозу та масштабну атаку з нашого боку.

Єдиною буферною зоною між НАТО та росією залишатиметься Республіка Білорусь, яку так жадає утримати під своєю владою країна-диктатор. Але, з початком повномасштабного вторгнення в Україну, ми отримуємо все більше підтверджень того, що достатньо великий відсоток жителів Білорусії не підтримує вибір діючої влади, все частіше лунають заклики від суспільства про бажання незалежності та автофонію Білорусії від курсу кремля. Це вже не просто тривожні дзвіночки для кремлівського режиму, а реальна загроза поступової втрати ще одного, ледь не останнього союзника.

Концентрація таких можливостей для України дає, з одного боку, величезну силу, але з іншого – створює навколо нас постійний купол небезпеки: кремль вбачає в українському громадянському суспільстві рушійну силу перевороту. І справа ту вже зовсім не в тій чи іншій політичній силі, яка стоїть при владі, а в самому суспільстві. Абсолютно зрозуміло, що народ вже ніколи не допустить до управління державою прихильників кремлівського режиму, вже ні на мить не промине думка про «братські народи» та «старшого брата», свідомість українців цілковито переломилася та змінилася, і «очі відкрилися» навіть у колишніх прихильників росії. Таким чином, враховуючи методи, які використовує диктаторський режим росії, єдиним способом впливу на українців залишається сила та залякування.

Ми знаходимося у постійному стані відчуття небезпеки і навіть після перемоги України у війні, цей стан не зміниться доти, доки ми не матимемо впевненості, що захищені та маємо рівносильні можливості для протистояння ворогу. Саме тому членство України в НАТО є життєво важливим для українців та трагічним для росії, адже сильна незалежна країна-сусід, з сучасним громадянським суспільством, що має власну національну ідентичність та автономність, і є членом НАТО з потужною військовою підтримкою – це крах всіх кремлівських планів на «повернення до часів СРСР».

Список використаних джерел

1. Ковальчук Р. Міжнародна співпраця України та НАТО у контексті російсько-української війни. *Травневі студії: історія, міжнародні відносини*: матеріали V Міжнародної наукової конференції студентів і молодих вчених, м. Вінниця 4 травня 2023 року. Вінниця: ДНУ, 2023. С. 16-18.

2. Макаруч В. Міжнародне право і зовнішня політика кремля з підготовки анексії трьох Прибалтійських країн (Латвії, Литви та Естонії) в червні 1940 р. *Вісник національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки»*. Львів, 2022. № 2(34). С. 4-11.

3. Політика «відкритих дверей» та План дій щодо членства в НАТО. URL: <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/pro-nato/politika-vidkritih-dverej-ta-plan-dij-shchodo-chlenstva-v-nato> (дата звернення: 09.04.2024).

А. Задоя

доктор економічних наук, професор

А. Азаров

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Роздрібна торгівля є посередником між виробником (гуртовим постачальником) та кінцевим споживачем. Таке місце у системі відтворення ставить її у залежність як від тих процесів, які відбуваються у сфері виробництва, так і від споживацьких переваг, настроїв та можливостей покупців. Тому роздрібна торгівля постійно працює в умовах невизначеності та динамізму, що створює додаткові загрози для її фінансово-економічної безпеки. Виникає проблема пошуку оптимального співвідношення витрат на страхування ризиків (додаткові запаси товарів, диверсифікація постачальників, розширення торгової мережі, системи знижок тощо) та свідомого прийняття ризиків, які можуть принести додаткові доходи. Розробка механізмів управління фінансово-економічною безпекою є актуальною як з теоретичної, так і практичної точки зору.

Невизначеність зовнішнього та внутрішнього середовища, у яких доводиться працювати підприємствам роздрібної торгівлі (особливо в умовах війни) потребує від менеджменту здатності оперативно та адекватно реагувати на виклики, що виникають. Для цього потрібно мати досить широкий спектр можливих стратегій поведінки за тих чи інших умов. В економічній літературі, зокрема, виділяють два типи

ЗМІСТ

Матеріали круглого столу «Нова архітектура європейської безпеки у сучасних геостратегічних реаліях»

<i>Височин І.</i> Людський капітал в умовах війни.....	6
<i>Воротін В.</i> Стратегічне бачення європейського державотворення та згуртованість публічного управління в Україні.....	9
<i>Ганущак Т.</i> Євроінтеграційний розвиток енергетичної системи України: зміни під час війни, перспективи	17
<i>Геращенко С.</i> Місце та роль України на світовому ринку сільськогосподарської продукції.....	20
<i>Гончар Л., Білов М.</i> Особливості управління активами підприємств в умовах воєнного стану: проблеми, підходи та ризики.....	23
<i>Добрянська Н.</i> Трансформація системи європейської безпеки у змінному геостратегічному контексті	26
<i>Жилінська Л.</i> Напрямки післявоєнної трансформації економіки України на засадах відкритості.....	30
<i>Єршова Ю.</i> Релокація бізнесу: воєнні дії та інші чинники, що її зумовлюють	33
<i>Жужа Л.</i> Україна і НАТО: критична загроза для росії	37
<i>Задоя А., Азаров А.</i> Особливості управління фінансово-економічною безпекою підприємств роздрібною торгівлі.....	40
<i>Задоя Ю., Горобець О.</i> Теоретичні засади моделювання вхідних та вихідних грошових потоків на підприємстві	42
<i>Захарова О.</i> Роль вищої освіти у відродженні економіки та підвищенні безпеки України в повоєнний період.....	44
<i>Зімбровський С.</i> Особливості та ризики управління запасами на промислових підприємствах в прифронтових регіонах в умовах військової агресії	46
<i>Іванова В.</i> Соціальна безпека людини як основа економічної безпеки	50
<i>Калмикова І.</i> Післявоєнна синергія сільського зеленого та гастрономічного туризму в Одеській області.....	53
<i>Краснікова Н.</i> Втрата ролі СОТ у забезпеченні світової економічної безпеки.....	57
<i>Кудлай В.</i> Сучасні тренди розвитку міжнародного ринку праці.....	59
<i>Куряча Н.</i> Основні ініціативи у європейському освітньому просторі	63